

Biblioteksplan 2015-2019 för Svalövs kommun

Inledning

Att sja om framtiden är alltid ett riskfyllt åtagande, så även på biblioteksområdet. Det är svårt att förutse hur framtidens bibliotek kommer att se ut men vi vet vad vi vill uppnå. I visionen är vi alla biblioteksanvändare, på ett eller annat vis. Biblioteken ska vara öppna mötesplatser och fungera som kulturella arenor. Biblioteken spelar en viktig roll i det livslånga lärandet och i överbyggandet av kunskapsklyftor i samhället. Därav följer en vision om aktiva och självständiga biblioteksanvändare. Biblioteken ska stimulera till läsning i alla åldrar och i alla delar av samhället. Vi har en vision om en läsande allmänhet och ett samhälle där vi delar våra läsoplevelser.

I denna biblioteksplan formulerar vi hur vi ska sträva mot denna vision.

Syfte och funktion

Biblioteksplanen ska ange riktningen för den allmänna, kommunala biblioteksverksamheten i Svalövs kommun. Den ska också vara ett styrdokument för verksamheten. Biblioteksplanen ska även vara ett redskap för att optimera biblioteksverksamheten och stimulera till utveckling.

Svalövs kommuns övergripande mål ska speglas i biblioteksplanen. Dessutom relaterar planen till *Kulturplan för Svalövs kommun 2015-2019*, till Region Skånes kulturplan¹, Översiktsplan för Svalövs kommun², gemensamma mål för biblioteksverksamheten i Skåne Nordväst och den nationella bibliotekspolitiken, tydligast uttryckt i Bibliotekslagen (SFS 2013:801).

Biblioteksplanen är skriven för att läsas av allmänhet, politiker och tjänstemän. Därför ska den finnas lätt tillgänglig på kommunens webbplats.

I nästa stycke återfinns en kort beskrivning av hur arbetsprocessen bakom detta dokument sett ut. Detta följs av en nulägesbeskrivning av biblioteksverksamheten i Svalövs kommun och de nätverk i vilka biblioteken ingår. Därefter presenteras våra prioriterade målgrupper samt de mål och strategier vi har avseende respektive verksamhetsområde. Häri ingår även strategier för marknadsföring. Biblioteksplanen avslutas med en beskrivning av hur planen kommer att följas upp och utvärderas.

¹ Den regionala biblioteksplanen är vid den lokala biblioteksplanens framtagande ännu inte färdig men väntas finnas på remiss 2015 och ska gälla fr.o.m. 2016.

² *Plats för liv - översiktsplan 2016 med utblick mot 2030* är under samråd när biblioteksplanen skrivs och väntas antas under 2015.

Arbetsprocessen

Arbetsgruppen har utgjorts av all bibliotekspersonal i Svalövs kommuns biblioteksverksamheter. Eftersom personalen har olika placering och olika arbetstider har mycket av arbetet skett i mindre grupper men med möjlighet till kollaborativt skapande i gemensamma mappar och dokument. Arbetet med biblioteksplanen inleddes med ett gemensamt planeringsmöte. Ytterligare ett möte har hållits, vid vilket utkasterna till respektive stycke diskuterades och förankrades i hela arbetsgruppen. Ledamöterna i utbildningsutskottet har fått löpande information om arbetets gång vid ordinarie utskottsmöten.

Kungliga bibliotekets material angående biblioteksplaner har varit till stor hjälp under arbetet. Arbetsgruppen har också studerat ett flertal biblioteksplaner och då prioriterat dem som börjat gälla 2014 och framåt, då den nya bibliotekslagen trädde i kraft 1 januari 2014. Bibliotekslagen har stor påverkan eftersom den både talar om de allmänna bibliotekens uppdrag och pekar ut vilken verksamhet som ska prioriteras. Den nya bibliotekslagen har också fått konsekvenser för bibliotekens medieförsörjning, då regionens biblioteksuppdrag har förändrats till att mer renodlat handla om samordning och utveckling. Lagen anger alltså grundläggande förutsättningar för det allmänna biblioteksväsendet och får därmed genomgripande konsekvenser i den kommunala biblioteksplanen

Biblioteksorganisationen

Nedan följer en översiktlig beskrivning av den allmänna biblioteksverksamhetens organisation i Svalövs kommun så som den ser ut i början av 2015.

Centralbiblioteket i Svalöv

Centralbiblioteket i Svalöv är ett folkbibliotek och har ett övergripande ansvar att arbeta läsfrämjande mot både barn och vuxna. Det är inte ett skolbibliotek men erbjuder bibliotekstjänster, såsom bokprat, till skolorna i Svalöv. Ansvarig chef är kulturchefen, verksamheten finansieras ur kulturbudgeten och Bibliotek och Allmänskultur ligger nära i organisationen. Mycket programverksamhet ordnas från biblioteket.

Centralbiblioteket håller i områdesmöten då personal från kommunens områdes- och skolbibliotek träffas och delar information, diskuterar verksamhetsfrågor och ger varandra tips och stöd. Centralbiblioteket ger också grundläggande stöd till övriga enheter med bibliotekssystem, medietransporter, informationsspridning om exempelvis kompetensutveckling och samarbete i Skåne Nordväst.

Områdesbiblioteken

Områdesbiblioteken ligger i eller i anslutning till skolorna i Billeberga, Kågeröd, Röstånga och Teckomatorp. På områdesbiblioteken samsas två verksamheter, folkbibliotek och skolbibliotek, under ett tak. Områdesbiblioteken är framför allt tillgängliga under skoltid men har också minst en veckodag med kvällsöppet. Varje områdesbibliotek har en halvtidstjänst. Den personen sköter

utöver öppethållandet även inköp, kravhantering med flera sysslor som krävs för att driva ett bibliotek. Kontakten med såväl elever som lärare utgör en viktig del av områdesbibliotekens skolbiblioteksansvar. Skolornas administrativa assistenter stöttar med administrativa tjänster och rektorerna har ledningsansvaret. Verksamheten finansieras ur kulturbudgeten respektive skolpengen.

Skolbiblioteken

Bemannade skolbibliotek utan folkbiblioteksuppdrag finns i Svalöv på Svalöfs gymnasium och Linåkerskolan. Öppettiderna är begränsade till skoltid. Ansvarig chef är respektive rektor och verksamheten finansieras via skolpengen. Kommunens övriga grundskolor skriver avtal med Centralbiblioteket om skolbiblioteksfunktionen, inkluderande såväl läsfrämjande som informationskompetens och informationsförsörjning.

Samverkan

Utveckling genom samverkan är en viktig framgångsfaktor för biblioteken i Svalövs kommun. För att uppnå de kommunalt utsatta målen om att vara en attraktiv boendekommun, att utveckla den kommunala informationen och kommunikationen, ha en attraktiv skola och stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv, behöver biblioteken samverka både inom och utom Svalövs kommun.

Bibliotekslagen fastslår att bibliotek och huvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet ska samverka, i syfte att ge tillgång till landets samlade biblioteksresurser. Ett exempel på nationell samverkan idag är att vi ingår i ett nationellt fjärrlånesamarbete, vilket ställer krav på att kommunens biblioteksresurser ska vara tillgängliga och synliga nationellt.

Inom upphandlingsområdet är det också viktigt att samverka. Genom att gå samman flera kommuner och göra gemensamt avrop drar man nytta av varandras erfarenhet och kompetenser, och vinner styrka tillsammans. Men för att detta ska bli effektivt krävs också samverkan i den dagliga verksamheten, så att man har gemensamma krav att enas kring.

I detta avsnitt av planen kommer vi att lyfta fram de arenor för samverkan som ger mest kraft till biblioteken. Biblioteken i Skåne Nordväst har en gemensam text som återfinns i avsnittet *Samarbetet inom Skåne Nordväst*.

Lokal samverkan

Biblioteken ska samverka inom kommunen med lokala aktörer. Bibliotekens nätverk består idag bland annat av: förvaltningen inom kommunen, skolorna, SFI, BVC, äldreboenden, föreningslivet, Fridhems folkhögskola, asylboendena i kommunen och studieförbunden. Vad gäller lokal samverkan ska vi under planens giltighetstid arbeta med följande punkter:

- Biblioteken i Svalövs kommun ska underhålla och utveckla sina lokala nätverk.
- Olika former för lokal samverkan ska prövas.
- Bibliotekens samverkan med lokala aktörer ska vara präglad av ömsesidighet och användas för att skapa innovation i verksamheten och ett breddat utbud.

Samarbetet inom Skåne Nordväst

Biblioteken inom Skåne Nordväst ska gemensamt utveckla ett samarbete som ger styrka och energi till såväl daglig verksamhet som till det övergripande strategiska utvecklingsarbetet. Ett väl utvecklat samarbete ger verksamheterna en möjlighet till framkantsplacering när det gäller bibliotekens framtida funktion och därmed en möjlighet att även fungera som inspirationskälla för andra.

Skåne Nordväst och dess biblioteksverksamhet skapar framtidens bibliotek och är medspelare i samhällsutvecklingen. Viktiga dimensioner bevaras samtidigt som utrymme ges för nya influenser, det positiva varumärket hålls vitalt och nya funktioner etableras.

Biblioteken inom Skåne Nordväst ska utarbeta former för att:

- I samverkan med civilsamhälle och näringsliv utveckla innovativa obeprövade lösningar för nya biblioteksarenor.
- Stärka biblioteket som mötesplats till att motsvara samtidens behov av mångfunktionell plats.
- Utveckla det digitala biblioteket med den gemensamma webbsidan som främsta verktyg.
- Optimera resursanvändningen för medieförsörjning gällande såväl digitalt som tryckt material.
- Förmedla det skrivna ordet via konstnärliga uttrycksformer och digitala lösningar.
- Nyttja kraften i den neutrala plats som biblioteket utgör och medvetet använda medie-, teknik- och evenemangsutbud som verktyg för integration och lika villkor.
- Kompetensutveckla i linje med det strategiska och visionära arbete som pågår.
- Omvärldsbevaka skeenden inom informations- och biblioteksområdet.

Utvecklingen av det digitala biblioteket

Bibliotekslagen säger att folkbiblioteken ska verka för ökad kunskap om hur man använder informationsteknik för kunskapsinhämtning samt för lärande och delaktighet i kulturlivet. Detta är en viktig förutsättning för medborgarnas delaktighet i samhället. En utveckling av det digitala biblioteket skapar möjligheter till digital delaktighet för kommuninvånarna, vilket i vidare bemärkelse får en demokratiskt stärkande effekt.

Som framgår av avsnittet ovan spelar samverkan inom Skåne Nordväst en avgörande roll för utvecklingen av det digitala biblioteket. Främst med tanke på den gemensamma webbsidan och katalogen, men också när det gäller kompetensutveckling och bevakning av nya digitala trender och möjligheter. Med denna samverkan som bas kommer biblioteken i Svalövs kommuns arbete med det digitala biblioteket att rikta in sig på följande:

- Att se det digitala biblioteket som en del av en aktiv och effektiv informationsstrategi.
- Att verka för en lokal profilering med tydlig avsändare (i huvudsak när det gäller sociala medier).
- Att kunna erbjuda förutsättningar och tekniska verktyg för användarnas utforskning av det digitala biblioteket.
- Att främja ett aktivt användande av digitala resurser (exempelvis egen nedladdning av talböcker).

- Att använda digitala verktyg och möjligheter i arbetet med vårt pedagogiska och läsfrämjande uppdrag.
- Att målgruppsanpassa det digitala biblioteket genom att hitta och våga prova nya informationskanaler ”i tiden”, dock utifrån gängse kvalitetskriterier.

Prioriterade målgrupper

Bibliotekslagen slår fast att särskild uppmärksamhet ska ägnas åt personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna samt personer som har annat modersmål än svenska. Dessa grupper ska prioriteras i alla former av offentligt finansierad biblioteksverksamhet, vilket i Svalövs kommun betyder folkbibliotek samt skol- och gymnasiebibliotek.

Vårt arbete med prioriterade målgrupper baseras även på kommunens övergripande mål.³ Vi har därför valt ut de mål som har tydligast koppling till verksamheten och presenterar nedan hur vi tänker arbeta för att uppnå dessa mål under perioden 2015-2019.

Vara en attraktiv boendekommun

För att bidra till att uppfylla detta mål vill vi göra en extra satsning på barnfamiljer, som är en av de grupper som främst väljer att bosätta sig i kommunen.⁴ Detta ligger också i linje med Bibliotekslagen samt den regionala kulturplanen, där barn och unga är en prioriterad grupp. Vi vill emellertid ta ett bredare perspektiv och se till hela familjen, såväl i vår läsfrämjande verksamhet som i vårt övriga kulturutbud.

Vår vision är att barnfamiljerna i Svalövs kommun ska känna till sitt lokala bibliotek och känna sig välkomna där. Svalövs bibliotek eftersträvar att på ett tidigt stadium i barnens liv välkomna vuxna med barn till biblioteket med förhoppningen att på så sätt göra biblioteket till en naturlig del av det växande barnets kulturliv. När barnet nått förskoleålder/skolålder kommer barnet i kontakt med sitt lokala bibliotek, både genom det samarbete som finns mellan förskolan/skolan och biblioteket samt genom öppethållande och verksamhet på barnens fritid.

För att nå barnfamiljerna i Svalövs kommun ska vi arbeta med följande punkter:

- För att synliggöra biblioteket för alla nyinflyttade barnfamiljer eftersträvar biblioteken i Svalövs kommun att det skickas ut information om biblioteken i ett välkomstbrev.
- Centralbiblioteket ska fortsätta sitt samarbete med BVC.
- Det ska finnas ett familjeperspektiv vid större arrangemang.
- Bibliotekens lokaler ska vara anpassade och attraktiva för barn och barnfamiljer.

Ge adekvat vård och omsorg till äldre och/eller funktionshindrade och skapa trygghet och tillit

I Svalövs kommuns befolkningsprognos för 2015-2025 antas andelen äldre (65+ år) öka under

³ Svalövs kommun, Strategisk budget 2014

⁴ <http://www.svalov.se/download/18.6262198a143734a9c0a12a58/1395675935781/bostadsplanering+2013+Informationsdel.pdf>

perioden.⁵ För att möta behoven från denna växande målgrupp vill vi därför, i vår folkbiblioteksverksamhet, göra en särskild satsning under planens giltighetstid. I dagsläget erbjuder biblioteket läsfrämjande aktiviteter på dagtid men vi vill i större utsträckning nå de låntagare som av olika skäl inte har möjlighet att ta sig till det fysiska biblioteket, exempelvis genom uppsökande verksamhet.

Unescos folkbiblioteksmanifest slår fast att folkbibliotekets tjänster ska vara tillgängliga för alla.⁶ Med stöd i Bibliotekslagen och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (SÖ 2008:26) ska vi arbeta för att alla ska ha samma möjlighet att använda, och delta i, bibliotekets verksamhet.

För att uppnå detta ska vi arbeta med följande punkter:

- Samtliga bibliotek ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.
- Biblioteken ska ta fram en tillgänglighetsplan och gå igenom och uppdatera densamma årligen.
- Det digitala biblioteket ska vara tillgänglighetsanpassat och omfattas av tillgänglighetsplanen.⁷
- Bibliotekspersonalen ska erhålla särskild träning i bemötande och service till personer med funktionsnedsättning.
- Biblioteken ska tillhandahålla anpassade medier och tjänster för äldre och personer med funktionsnedsättning samt häri följa utvecklingen inom utgivningen, teknikområdet och samhällsutvecklingen i stort. Det ska också vara möjlighet att få vägledning i användandet av dessa medier.
- Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt tillgängliga medier i medieplaneringen.
- Handlingsplaner och medieförsörjning ska även spegla mångfalden av personer med funktionshinder: ålder, språk, m.m.
- Tillgänglighetsaspekten ska vara en avgörande faktor vid planering och genomförande av evenemang.

Stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv

I Bibliotekslagen fastslås att "biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning". I dagens samhälle, med snabb digital utveckling och förändrade kommunikationsvägar, är detta en allt viktigare del av folkbibliotekens uppdrag. En utgångspunkt för vidare arbete med mediekunnighet och informationskompetens är språket. I kvalitetsgarantin för biblioteken i Svalövs kommun påtalas att " [g]rundtanken i verksamheten är att alla medborgare ska tillförsäkras fri tillgång till information och kunskap oavsett språkliga och personliga förutsättningar".⁸ Under planens giltighetstid ska vi slå fasta på denna aspekt, genom att lägga ökat fokus på den växande andelen personer med andra modersmål än svenska.

⁵ <http://www.svalov.se/download/18.48e6a1fd1369b56646910/1364190154045/Befolkningsprognos+2012+2025.pdf>

⁶ http://www.biblioteksforeningen.org/wp-content/uploads/2011/01/skriftett_sex_web.pdf

⁷ Här finns ett beroende av samarbetet inom Bibliotek Skåne Nordväst. Svalövs kommun yrkar på internationell standard, lägst WCAG 2.0 nivå AA eller motsvarande.

⁸ <http://www.svalov.se/download/18.3ec0072112a8e54c435800012981/1364190749187/Bibliotek.pdf>

För att bidra till att uppfylla kommunens mål ska vi arbeta med följande punkter:

- Biblioteken ska erbjuda litteratur och information på lättläst svenska.
- Biblioteken ska tillhandahålla litteratur på andra språk än svenska, utifrån de önskemål och intressen som finns hos biblioteksanvändarna.
- Det ska finnas aktiviteter och/eller programpunkter som är särskilt riktade till målgruppen.
- Det digitala biblioteket ska aktivt användas som en ingång till bibliotekets mångspråkiga utbud.
- För att nå målgruppen ska samarbete med såväl kommunala instanser som externa aktörer främjas.

Vuxenverksamhet

Med utgångspunkt i den regionala och den kommunala kulturplanen samt Bibliotekslagen har tre punkter identifierats, utifrån vilka vi vill strukturera vår vuxenverksamhet.

Den första punkten är idén om bibliotek som kulturhus och mötesplats. I den regionala kulturplanen uttrycks en önskan om att biblioteken ska utvecklas som kulturhus, där medborgare får möjlighet att både uppleva och skapa konst och kultur. Även Svalövs kommuns kulturplan slår fast att det ska finnas kulturella mötesplatser som kan besökas av människor i olika åldrar med olika förutsättningar och bakgrund. Vår vision är att folkbiblioteken i Svalövs kommun ska vara självklara mötesplatser för kommuninvånarna. För att möjliggöra detta ska vi arbeta med följande punkter:

- Biblioteket ska samarbeta med andra aktörer, såväl kommunala som externa, för att skapa ett bredare kulturutbud.
- Aktiviteter och evenemang ska utformas med delaktighet och medskapande i åtanke.
- Biblioteksrummet ska genom planering och utformning inbjuda till möten och aktiviteter.

Den andra punkten är bibliotekets roll som samhällsresurs och informationscentrum. Biblioteket ska vara ett stöd för det livslånga lärandet, såväl genom sitt utbud av litteratur och information som genom möjlighet till samtal och möten. I Bibliotekslagen poängteras också att biblioteken ska verka för att öka kunskapen om informationsteknik, och hur denna kan användas i kunskapsinhämtningssyfte, vilket för bibliotekens del innebär ett pedagogiskt uppdrag. Denna uppgift blir extra viktig i dagens samhälle, där Internet blir en allt viktigare del av människors vardag. För den som inte har tillgång till eller kunskap om ny teknik, är det i många fall svårt att vara delaktig i samhällets alla funktioner. Med utgångspunkt i bibliotekens demokratiska uppdrag är det därför viktigt att arbeta med denna typ av delaktighetsfrågor.

- Biblioteket ska arbeta för att minska den digitala klyftan genom att erbjuda besökare tillgång till grundläggande informationsteknik samt handledning i hur man använder denna.
- Biblioteket ska vara ett stöd vid informationsinhämtning, såväl gällande referenssökning som vid källkritik.

Den tredje punkten är bibliotekens läsfrämjande uppdrag: ”Att ha en god läsförmåga och att ha tillgång till god litteratur har stor betydelse för utbildning, bildning och delaktighet i samhället för alla, både vuxna och unga. Biblioteken ska verka för att öka läslusten och tillgången till litteratur.”⁹ Att arbeta läsfrämjande är således att verka för det demokratiska samhällets utveckling. Vi ska arbeta med detta uppdrag på följande sätt:

- Biblioteket ska aktivt arbeta med boksamtal och boktips, såväl i det fysiska som i det digitala rummet.
- Läsfrämjande aktiviteter och evenemang ska anordnas i den utsträckning som överensstämmer med respektive biblioteks förutsättningar.
- Biblioteket ska inspirera till läsning genom att aktivt arbeta med skyltning och exponering av medier.
- Biblioteket ska aktivt bevaka utvecklingen av olika medietyper och format samt sprida kunskap om densamma.

Barnverksamhet

I Svalövs kommun förväntas antalet barn under 15 år öka under den närmaste tioårsperioden¹⁰ och då barnen är kommunens framtid är de givetvis en prioriterad grupp i denna biblioteksplan. Att prioritera barn och unga stämmer även väl överens med den nationella Bibliotekslagens prioriterade grupper. När vi hädanefter nämner yngre barn tänker vi utifrån ett familjeperspektiv där vi även inkluderar de vuxna i barnens närhet.

I likhet med ovanstående stycke om bibliotekens vuxenverksamhet har vi valt att dela in detta avsnitt i två delar, för att lyfta fram barnverksamhetens funktion som både kulturhus/mötesplats och läsfrämjare.

Barnbiblioteket strävar efter att vara en plats där barnen kan möta andra barn, antingen själva eller tillsammans med någon vuxen. Därför är den fysiska biblioteksmiljön viktig och vårt mål är att utforma biblioteksmiljön sådan att alla barn och ungdomar känner sig välkomna när de kliver in på biblioteket. Lokalen ska vara utformad sådan att den är tillgänglig för alla.

Men barnbiblioteket är mer än sina fysiska lokaler. Det är också viktigt att biblioteken i Svalövs kommun presenteras digitalt på ett sätt som lockar barnen till att använda bibliotekets digitala tjänster. Barn och ungdomar ska vara väl representerade och synliga på bibliotekets gemensamma sidor och det ska vara lätt för barnen att orientera sig bland bibliotekets digitala tjänster.

I Svalövs kommuns kulturplan är barn och ungdomars kultur ett prioriterat utvecklingsområde som omfattar både att ta del av andras skapande och att skapa själv. På biblioteken i Svalövs kommun arbetar vi aktivt med att tillgodose detta. Detta sker framför allt på loven, då skolbarn

⁹ Svalövs kommun, budget för utbildningsutskottet 2015

¹⁰ <http://www.svalov.se/download/18.6262198a143734a9c0a12a58/1395675935781/bostadsplanering+2013+Informations-del.pdf>

inbjuds till centralbiblioteket för att delta i olika workshops, pyssel med mera. Enligt den regionala kulturplanen ska folkbiblioteken erbjuda en plats där "professionella och amatörer inom kulturlivet får tillfälle att mötas". Dessa möten uppstår dels på loven och dels vid de tillfällen som centralbiblioteket hyr in externa kulturaktörer och på så sätt erbjuder barnen att ta del av andras skapande. Biblioteken i Svalövs kommun mår också om nära samarbete med olika lokala aktörer i kommunen.

För att uppnå våra mål avseende barn och ungdomars kultur ska vi arbeta på följande sätt:

- Aktiviteter och evenemang ska utformas med delaktighet och medskapande i åtanke.
- Barnen ska erbjudas aktiviteter under skolloven.
- Biblioteket ska samarbeta med andra aktörer, såväl lokala som externa och amatörer som professionella för att kunna erbjuda barnen och deras familjer ett bredare kulturutbud.
- Biblioteken i Svalövs kommun ska erbjuda någon form av kulturupplevelse av professionella kulturutövare varje år, som riktar sig till barn utanför ramen för skola och barnomsorg.

Alarmerande rapporter från skolans värld visar att läsförståelsen bland svenska barn minskar.¹¹ Enligt Bibliotekslagen ska folkbiblioteken "ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar".¹² På biblioteken i Svalövs kommun arbetar vi mycket med att synliggöra vårt bestånd och genom att ha kunnig personal som kan beståndet för att på sätt kunna förmedla litteraturen på ett sätt som väcker nyfikenhet och inbjuder till läsning.

För att uppnå våra läsfrämjande mål ska vi:

- Erbjuder ett brett och attraktivt utbud av litteratur inom olika genrer. Beståndet ska presenteras på ett sådant sätt att det lockar till läsning.
- Arbeta läsfrämjande med bokprat för att stimulera barnens läslust.
- Mediebeståndet ska vara inkluderande och ta hänsyn till barn och ungdomars olika behov av lättläst litteratur och anpassade medier. De barn som är i behov av inläst litteratur ska få tillgång till det, i första hand genom att biblioteken skapar inloggningar till webbtjänsten Legimus, varifrån barnen själva kan hantera nedladdning av talböcker. Barn med annat modersmål än svenska ska få tillgång till litteratur på detta språk.
- Biblioteken i Svalövs kommun fortsätta arbeta i olika läsprojekt. Projekten kan vara enstaka eller återkommande.

Skolbibliotek

Skolbiblioteken regleras i skollagen (SFS 2010:800), 2 kap. 36 §. Där står att eleverna "i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och

¹¹ http://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publication?_url_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftryck-sak%2FBlob%2Fpdf3127.pdf%3Fk%3D3127

¹² Bibliotekslagen

gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek”. I Svalövs kommun ska det därför finnas skolbibliotek för varje skola. I förekommande fall skriver skolorna avtal med biblioteket om skolbiblioteksfunktionen, inkluderande såväl läsfrämjande som informationskompetens och informationsförsörjning.

I skolbibliotekens uppdrag ingår att skolbiblioteken ska:

- hos eleverna skapa förutsättningar och lust att läsa och skriva
- utveckla elevernas förmåga och möjlighet att söka, hantera och värdera information, samt att påvisa vägar till information i såväl fysisk som elektronisk form
- genom samverkan vara en resurs för pedagoger, specialpedagoger, talpedagog och logoped
- ägna särskild uppmärksamhet åt elever med särskilda behov, till exempel elever med läs- och skrivsvårigheter eller elever med annat modersmål än svenska
- tillhandahålla ett brett utbud av medier anpassat efter elevernas och skolans behov

För att tillgodose att uppdraget efterlevs ska varje skola upprätta en lokal verksamhetsplan för skolbiblioteket, som beskriver hur skolbiblioteket ska arbeta. Lokala verksamhetsplaner ska finnas på varje skola senast juni 2016. De lokala verksamhetsplanerna ska revideras regelbundet, förslagsvis vart fjärde år.

För att möjliggöra samverkan med pedagogerna ska skolbibliotekarien på varje skola ingå i ett eller flera forum med pedagoger som träffas regelbundet. Det kan vara till exempel ett arbetslag eller en ämnesgrupp.

Media

I Bibliotekslagen står det att bibliotekens medieutbud skall präglas av allsidighet och kvalitet. Folkbiblioteken i Svalövs kommun har ansvar att köpa in ett grundbestånd av medier men samtidigt prioritera utifrån respektive områdes lokala behov.

Inom samarbetet Bibliotek Skåne Nordväst finns en gemensam ingång till katalog och e-tjänster. Förvärv och utlån av e-böcker hanteras centralt inom samarbetet. Det är möjligt att kostnadsfritt reservera böcker, ljudböcker och talböcker samt att låna och återlämna medier på valfritt folkbibliotek inom Skåne Nordväst.

Transport mellan folkbiblioteken i Svalövs kommun sker vanligtvis två gånger i veckan. Transporter till centralbiblioteket från Skåne Nordväst-samarbetet sker för närvarande alla helgfria vardagar. Om material efterfrågas som inte finns på folkbibliotek inom Skåne Nordväst-samarbetet, ska det behandlas som ett inköpsförslag. Om det lokala biblioteket väljer att inte köpa in det efterfrågade materialet kan det bli föremål för fjärrlån.

En medieplan för biblioteken i Svalövs kommun skall upprättas senast juni 2016. Medieplanen ska innehålla strategier för att möta låntagarnas behov och önskemål, såväl nu som i framtiden, men också riktlinjer för mediernas livscykel, från förvärv till gallring.

Marknadsföring

För biblioteken i Svalövs kommun är marknadsföring en viktig del av verksamheten. Detta för att kunna leva upp till de ändamål som Bibliotekslagen anger. Genom marknadsföring skapar vi kännedom om bibliotekens olika sätt att "främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt".

Det är viktigt att biblioteken i Svalövs kommun i sin marknadsföring når ut till såväl nya låntagare som låntagare som redan besöker och använder biblioteket regelbundet.

För att åstadkomma en effektiv marknadsföring använder vi oss av följande kanaler:

- Sociala medier
- Biblioteken i Skåne Nordvästs gemensamma webbsida
- Svalövs kommuns evenemangskalender
- Ett välkomstbrev med information om biblioteket till nyinflyttade i Svalövs kommun
- Lokalpressen, som informeras med pressmeddelanden
- Affischer och stickor som sätts upp och delas ut på biblioteken och andra lämpliga platser i kommunen, samt skickas till grannkommunerna inom Skåne Nordväst och andra relevanta samarbetspartners

Det är också viktigt att använda sig av så kallad intern marknadsföring, det vill säga marknadsföring genom bibliotekspersonalen och andra anställda inom Svalövs kommun. Genom att alla i personalen är medvetna om vad som händer på biblioteken i kommunen, kan de också muntligen berätta och informera vidare om detta.

Uppföljning och utvärdering

Biblioteksplanen ska följas upp årligen i samband med årsbokslut och planering av aktiviteter inför det kommande året. Vid en uppföljning kontrolleras hur verksamheten bedrivs i förhållande till planen. Följande moment ska ingå:

- Verksamhetens aktiviteter från föregående år ställs mot planen. Utfallet analyseras och bedöms, så att verksamheten kan dra lärdom av det. Resultatet används sedan i planeringen av aktiviteter inför det kommande året.
- En aktiv omvärldsbevakning krävs för att avgöra att vilka förändringar som bör tas in av verksamheten och vilka anpassningar som behöver göras.

Den årliga uppföljningen utförs av förvaltningen och godkänns av utbildningsutskottet vid ordinarie möte under första kvartalet.

En utvärdering av biblioteksplanen ska göras tidigast två år efter att planen antagits och den bör göras ett år före det att en ny plan ska ersätta den. Vid utvärderingen analyseras och bedöms planen i sin helhet, ställd i relation till verksamheten. Analysen ska kopplas till övriga styrdokument, så som kommunens övergripande mål, översiktplan samt kulturplan. En

omvärldsanalys ska genomföras och jämföras med den analys som redan gjorts i utvärderingen av planen. Den färdiga utvärderingen ska ha ett framåtblickande perspektiv.

Utvärderingen utförs av förvaltningen och godkänns av Kommunfullmäktige.

Biblioteksplanen kan revideras efter beslut i Kommunfullmäktige.

Nyckeltal

Nyckeltal plockas fram som statistik om verksamheten och kan till exempel vara antal lån per invånare eller hur stor andel av medieanslaget som används för en viss litteratur. På biblioteken i Svalövs kommun vill vi använda nyckeltal som ett verktyg för att mäta verksamheten, att komplettera med en kvalitativ analys vid uppföljning och utvärdering. För att detta ska fungera optimalt är det viktigt att urvalet (vilka nyckeltal som används) är så likt som möjligt från år till år.

Nyckeltal för biblioteksverksamheten ska användas, dels för att precisera mål, dels för att följa upp verksamheten och hur den uppnår målen. Varje år sammanställs en mängd nyckeltal från biblioteken i Svalövs kommun för att ingå i den nationella biblioteksstatistiken. Genom att utgå från dessa nyckeltal också i mål och uppföljning, kan man återanvända det arbete som gjorts och dessutom jämföra med andra kommuner. Kompletterande nyckeltal fås genom samarbetet i Skåne Nordväst och från de tekniska plattformar som används, exempelvis sociala medier för att mäta räckvidd och spridning av budskap.

Nyckeltalen som används vid den årliga uppföljningen återfinns i ett separat dokument. Dokumentet med nyckeltal kan vid behov uppdateras efter beslut i Utbildningsutskottet.

Antagen av kommunfullmäktige 2015-06-15 § 100